

C

D

E

Handläggare: Ann-Margret Lindström
Tfn: 08-50803262

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

**12. Remiss avseende Stockholms stads utredning om
flyktingmottagande, sfi-verksamhet samt angränsande frågor**

Stadsdelsnämnden har fått rubricerade remiss för yttrande senast 2003-12-19.

Förslag till beslut

Nämnden överlämnar och åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Jack Kindberg
Stadsdelsdirektör

Ante Hemphälä
Avdelningschef

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ och familj, verksamhetsområde arbete och bistånd efter samråd med Lunda Nova jobb och näringslivscenter.

Bilaga

Remissen

Remissens innehåll

Stockholms stads utredning om flyktingmottagande, sfi-verksamhet samt angränsande frågor föreslår med utgångspunkt i ett antal ställningstaganden: Introduktionsprogrammet bör omfatta alla nyanlända flyktingar och invandrare i Stockholms stad. Arbete och egen försörjning är av avgörande betydelse för delaktighet i det svenska samhället och därmed också ett viktigt steg mot integration. En arbetsplats är en viktig mötesplats för kontakt mellan majoritetssamhället och nyanlända. Visionen om att få ett arbete är väsentlig för motivationen för sfi-studier, andra kompletterande studier och praktik. Med utgångspunkt från kommande demografiska förändringar, med bland annat minskad andel förvärvsarbetande, behöver arbetsmarknaden ta vara på den arbetskraft som nyanlända flyktingar och invandrare utgör. Normalisering ska vara en vägledande princip i insatserna. Utredningen ser i första hand nyanlända flyktingar och invandrare som medborgare i ett närsamhälle. Därutöver har de behov av vissa särskilda kompletterande och kompenserande insatser. Gruppen

ABCDE

Dnr 004-332/03 sid 3 (6)

nyanlända flyktingar och invandrare är en heterogen grupp. Introduktionsprogrammet bör därför vara individualiserat.

Flera myndigheter är och kommer att vara medansvariga för en framgångsrik introduktion. Målen och ansvarsgränserna för samtliga myndigheter behöver förtydligas och bättre stämma överens med varandra. Utvärderings- och uppföljningsinstrument behöver utvecklas och på ett tydligt sätt spegla måluppfyllelsen. Ansvar och befogenheter ska i så stor utsträckning som möjligt hänga ihop och vara vägledande för valet av organisation inom staden.

Utredningen föreslår att den stadsdelsnämnd där personen bor får i uppdrag att ansvara för introduktionsprogrammet. Stadsdelsnämnden föreslås erbjuda ett program som utgår från den enskildes individuella förutsättningar och behov och som fokuserar på individens möjligheter. Huvudinriktningen ska vara ett yrkesinriktat introduktionsprogram baserat på bristyrken. Programmet skall leda till arbete och innehålla samhällsinformation, sfi och yrkespraktik samt i förekommande fall vuxenutbildning och arbetsmarknadsaktiviteter. För de personer som bedöms stå långt från arbetsmarknaden på grund av ålder, ohälsa eller familjesituation erbjuds ett anpassat introduktionsprogram. Detta program bör, förutom sfi, relevant samhällsinformation och vägledning, ha inslag av nätverksskapande aktiviteter. Stadsdelsnämnderna tillförs ekonomiska resurser för att ansvara för och fullfölja dessa uppdrag.

Utbildningsnämnden föreslås få ett särskilt uppdrag att tillsammans med länsarbetsnämnden organisera ett kommunövergripande yrkesinriktat introduktionsprogram. Utbildningsnämndens del av programmet föreslås vara intäktsfinansierat. Programmet föreslås innehålla såväl kartläggning och rådgivning som olika yrkesinriktade aktiviteter. I mån av plats kan programmet erbjudas till andra närliggande kommuner inom länsarbetsnämndens ansvarsområde.

Ideella organisationer föreslås även i framtiden spela en viktig roll för introduktion av nyanlända flyktingar och invandrare i staden. Deras insats bör vara av social, humanitär och nätverksbyggande karaktär. Stadens förslås avsätta medel, ur vilka organisationerna erbjuds söka bidrag för sådana aktiviteter inom stadens introduktionsprogram.

De förändringar som föreslås förväntas vara kostnadsneutrala. En omdisponering av medel mellan berörda nämnder föreslås.

Under våren 2004 antas riksdagen fatta beslut utifrån de två statliga utredningar som behandlar mottagandet av och introduktionen för flyktingar och sfi-undervisningen. Dessa bör vägas in innan staden tar slutlig ställning till förslaget till ny inriktning och organisation av introduktionen av nyanlända flyktingar och invandrare.

Förvaltningens svar

Förvaltningen är positiv till förslaget om ett gemensamt introduktionsprogram för alla nyanlända flyktingar och invandrare i Stockholms stad och delar utredningens åsikt att arbetsplatstillhörighet och egen försörjning är avgörande faktorer för delaktighet i det svenska samhället.

I stadsdelen bor många av Stockholms stads nyanlända flyktingar och invandrare. År 2002 bodde 146 (10%) av de 1 174 flyktingar som avslutade integrationsnämndens introduktionsprogram i Spånga-Tensta. Endast Liljeholmen, som har genomgångsbostäder för flyktingfamiljer, hade något flera. Av de 4 970 personer som den 1 april 2003 var inskrivna i sfi hade 1 190 (24%) Spånga som postadress. Med tanke på den stora andel nyanlända flyktingar och invandrare som söker sig till stadsdelen vore det en fördel om stadsdelsnämnden fick ansvar för integrationsprogrammet.

Sammanhållna handlingsplaner (inkluderande sfi, utbildning och praktik) är bra och stämmer med rådande synsätt inom förvaltningen. Vi delar även åsikten att huvudinriktningen skall vara ett yrkesförberedande program inriktat mot bristyrken. Personer som bedöms stå långt från arbetsmarknaden skall erbjudas ett anpassat introduktionsprogram. Hur många som beräknas tillhöra denna grupp framgår inte av utredningen. Det kan tänkas att denna grupp är relativt stor i vår stadsdel men oavsett hur stor den visar sig vara fyller landstingets institutioner, bland annat vårdcentraler och öppen psykiatri, en viktig funktion här. Tillgång till förtroendeläkare nämns inte i utredningen men skulle vara till stor hjälp vid bedömningen av enskildas arbetsförmåga. Att få rätt diagnos kan vara avgörande för att kunna sätta in rätt stöd till den som har svårt att komma i arbete.

Att programmet erbjuder heldagssysselsättning är viktigt liksom effektivare språkstudier anpassade till den enskildes nivå och med koppling till arbetslivet. Utan goda kunskaper i svenska är det svårt att få ett arbete. En fråga som också berörs är behovet av validering. Utredningen beskriver vad som görs idag men går inte närmare in på hur arbetet skulle kunna effektiviseras ytterligare.

ABCDE

Dnr 004-332/03 sid 5 (6)

En väl fungerande samverkan med näringslivet är en av grundpelarna i ett framgångsrikt integrationsprogram. Med hjälp av storstadspengarna har Spånga-Tensta byggt upp en framgångsrik verksamhet vid Lunda Nova genom samverkan mellan det lokala näringslivet, arbetsförmedlingen och stadsdelsförvaltningen. På Lunda Nova är man också positiv till utredningens förslag. Arbete är grunden för integration. Strävan mot normalisering är självklar. Man bör fokusera på kompetensen hos arbetsökande med invandrabakgrund precis som hos andra arbetssökande. Var man är född är av underordnad betydelse i sammanhanget.

Att näringslivet ställer upp med praktikplatser för nyanlända är bra. Detta bör inte kopplas till en jobbgaranti, då finns risk att företagen drar öronen åt sig. På Lunda Nova menar man att det i stället kan bli nödvändigt att erbjuda de företag som ordnar praktikplatser åt invandrare och flyktingar något i gengäld, kanske ett ekonomiskt bidrag eller utbildning till handledare.

Under ett år från introduktionsprogrammets start förväntas staten komma att svara för den enskildes behov av försörjningsstöd, kopplat till den individuella handlingsplanen. Stödet är tänkt att ha en sådan nivå att det endast marginellt blir aktuellt för kommunen att ge kompletterande försörjningsstöd upp till socialbidragsnormen. Förhoppningsvis kommer en förbättrad introduktion att medföra att flera får arbete i direkt anslutning till introduktionsprogrammet och därmed inte blir beroende av kompletterande försörjningsstöd.

Nyanlända flyktingars och invandrades bostadssituation är en annan viktig fråga för stadsdelen. Detta har särskilt uppmärksammats inom verksamhetsområde arbete och bistånd men nämns överhuvudtaget inte i utredningen. Många bor tillfälligt i Spånga-Tensta och flyttar runt mellan stadsdelarna. Få har förstahandskontrakt. Det framgår inte av utredningen hur det blir med introduktionen i dessa fall. Får man fullfölja introduktionen i den stadsdel den påbörjats även om man flyttar? Detta behöver förtydligas. Om det är meningen att man skall flytta mellan de olika stadsdelarnas introduktionsprogram krävs att de byggs upp på likartat sätt, vilket i och för sig verkar vara utredarens mening då utbildningsnämnden föreslås få ett övergripande ansvar att tillsammans med länsarbetsnämnden organisera ett kommunövergripande program.

De ideella organisationernas insatser föreslås i framtiden vara av social, humanitär och nätverksbyggande karaktär. Ideella organisationer och föreningar kan erbjuda ett individuellt stöd utanför kontorstid och utan de krav på motprestation som myndigheter ställer. Samtidigt kan det finnas en risk att

ABCDE

Dnr 004-332/03 sid 6 (6)

intensiv samvaro i den egna kulturens organisationer i vissa fall blir ett hinder att lära sig svenska och komma ut i arbetslivet.

Sammanfattningsvis är förvaltningen positiv till intentionerna i utredningen. De tankar som framförs ligger helt i linje med hur man redan idag samverkar mellan berörda myndigheter inom stadsdelen för att underlätta invandrades och flyktingars inträde på arbetsmarknaden. Enligt utredningen är föreslagna förändringar kostnadsneutrala. Man föreslår en omDispositionering av medel mellan berörda nämnder. Dock bör påpekas att ett framgångsrikt introduktionsprogram kräver avsevärda resurser. På Lunda Nova poängteras att en avgörande framgångsfaktor har varit storstadspengarna vilka möjliggjort den intensiva, personaltäta och framgångsrika satsningen på stöd till stadsdelens arbetssökande.
